

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ERCİYES ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	17

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	4

KISALTMALAR

A.Ş.: : Anonim Şirket

BAP: : Bilimsel Araştırma Projeleri

BKMYBS : Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi

EKAP : Elektronik Kamu Alımları Platformu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazlardan Tahsise Konu Olanların Mali Tablolarda Gösterilmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Kira Gelirlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması

2. Nakit Teminatlar ve Emanetler Hesabında Bekletilen Tutarların Takibinin Yapılmaması

3. Taşınmazlarda Cins Tashihinin Yapılmaması

4. Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Pazarlık Usulü ile Kiraya Verilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Erciyes Üniversitesi 07.11.1978 tarihinde 2175 sayılı kanunla Kayseri Üniversitesi adı altında kurulmuş olup, 1982 yılında Erciyes Üniversitesi adını almıştır.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Erciyes Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 19 fakülte, 1 yüksekokul, 7 enstitü, 2 meslek yüksekokulu, 6 Bölüm ile 42 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel sayısı toplamı 7044'dir. Ayrıca Üniversitede 42 adet yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	505	55	560
Doçent	245	92	337
Doktor öğretim üyesi	410	105	515
Öğretim görevlisi	289	69	358
Araştırma görevlisi	738	334	1072
Toplam	2187	655	2842

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idari	839	385	1224
Sağlık	899	541	1440
Avukatlık	5	2	7
Eğitim-öğretim	0	0	0
Teknik	229	62	291
Yardımcı	265	184	449
Sözleşmeli	772	501	1273
İşçi	1848	18	1866
Toplam	4857	1693	6550

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Erciyes Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile

verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 911.302.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 584.627.779,58 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 1.495.929.779,58 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin % 95'i olan 1.415.307.838,05 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (1)	Gerçekleşme (2)	Gerçekleşme (2/1)
	(TL)		(%)
01 Personel Giderleri	890.231.791,00	868.010.930,32	98
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	135.648.321,16	129.498.264,07	96
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	201.092.196,71	185.513.965,35	92
05 Cari Transferler	74.674.510,71	72.697.304,69	97
06 Sermaye Giderleri	194.282.960,00	159.587.373,62	82
07 Sermaye Transferleri			
Toplam	1.495.929.779,58	1.415.307.838,05	95

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 1.415.307.838,05 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %95'i kullanılmıştır. Personel giderlerinde 890.231.791,00 TL ödeneğin 868.010.930,32 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 135.648.321,16 TL ödeneğin 129.498.264,07 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 201.092.196,71 TL ödeneğin 185.513.965,35 TL'si, cari transferlerde 74.674.510,7 TL ödeneğin 72.697.304,69 TL'si, sermaye giderlerinde 194.282.960,00 TL ödeneğin 159.587.373,62 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 67.985.152,96 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 911.302.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 1.404.960.273,85 TL'dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (1)	Gerçekleşen (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
03 Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	44.550.000,00	64.126.718,18	144
04 Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	830.558.000,00	1.283.607.919,00	155
05 Diğer Gelirler	36.194.000,00	58.251.890,74	161
06 Sermaye Gelirleri	0	0	0
Toplam	911.302.000,00	1.405.986.527,92	154
09 Gelirlerden Red ve İadeler (-)	0	1.026.254,07	0
Net Toplam	911.302.000,00	1.404.960.273,85	154

2022 yılında net 1.404.960.273,85 TL bütçe geliri elde edilmiştir.

Dönem faaliyet geliri 2.126.881.146,15 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.027.973,32 TL ve faaliyet gideri 2.000.862.501,70 TL olan Üniversite, 2022 yılını 124.990.671,13 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılı gelir toplamı 976.244.632,91 TL, gider toplamı 1.093.136.209,52 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem net zararı 116.891.576,61 TL olmuştur.

Üniversitenin Avukat Ahmet Ulucan Kızılay Konukevi ve Talas Konukevi Sosyal Tesislerinin 2022 yılı gelir toplamı 985.290,00 TL, gider toplamı 204.606,00 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 780.684,00 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 30/04/2004 tarih ve 25448 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2004/7127 sayılı karar ile kurulan TEKNOPARK AŞ’nin ortağıdır. Adı geçen AŞ’nin kuruluş sermayesi 300.000,00 TL olup Üniversitenin % 82 oranında ortaklığı bulunmaktadır. Teknoparkın toplam sermayesi 1.300.000,00 TL olup Üniversitenin payı 1.066.000 TL dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun’un 80’inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini

muhasebeleştirmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi (BKMYBS) Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak

yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve

uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede her yıl hizmet içi eğitimler kapsamında “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” konulu eğitimler verilmekte olup, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkelerine ilişkin hususlar Personel Daire Başkanlığı İşleyiş Prosedürü içerisinde yerini almıştır. Mevcut durumda verilen eğitimler kısmen yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, ile Personel Daire Başkanlığı hizmet faaliyetlerindeki hassas görevler Personel Daire Başkanlığı İşleyiş Prosedürü çerçevesinde hazırlanmış ancak; prosedür revize çalışmaları sebebiyle henüz duyurulmamıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare iç kontrol risklerinin tanımlamasıyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olmasına rağmen bu çalışmalar henüz tamamlanmamıştır. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış ancak henüz tamamlanmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunlar farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları kısmen belirlenmiş olup, henüz tamamlanmamıştır. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin Ön Mali Kontrol Yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yeterli teknik altyapı olmaması nedeniyle değerlendirilmemektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 5 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 5 tanesi doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışması mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Erciyes Üniversitesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazlardan Tahsise Konu Olanların Mali Tablolarda Gösterilmemesi

Üniversite tarafından diğer kamu idarelerine tahsis edilen arazi ve arsalar için gerekli muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 250 Arazi ve Arsalar Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 171’inci maddesinde bu hesabın; kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı, “Hesabın işleyişi” başlıklı 172’nci maddesinde ise tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedileceği hükümlerine yer verilmiştir.

Yapılan denetimde Üniversiteye ait toplam 545.929,68 m² arsa ve tarla vasıflı

taşınmazın çeşitli kamu kurumlarına tahsis edildiği görülmüştür.

Üniversite tarafından toplamda 33 adet taşınmaz diğer kamu idarelerine tahsis edildiği halde, 250 Arazi ve Arsalar Hesabına kayıtlı 141.711.892,62 TL tutarındaki varlık söz konusu hesaplardan çıkarılmadığı gibi bunların 500 Net Değer Hesabında da takibinin yapılmadığı anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında her ne kadar taşınmaz veri girişlerinin bir Taşınmaz Programıyla yürütülmesi için çalışmalar yapıldığını ve bundan sonra bu tür hataların önüne geçileceğini ifade etse de 2022 yılı için kamu idarelerine tahsis edilen arazi ve arsalar için ilgili muhasebe kayıtları yapılmamıştır.

Sonuç olarak; Üniversite mülkiyetindeki taşınmazlardan tahsise konu olanların mali tablolarda gösterilmemesi nedeniyle 2022 Mali Yılı Bilançosunda, 250 No.lu hesapta ve 500 No.lu hesapta 141.711.892,62 TL tutarında hataya sebebiyet verilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kira Gelirlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması

Üniversite tarafından gelecek aylara ya da yıllara ait kira gelirlerinden peşin tahsil edilenlerin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına kaydedilerek izlenmesi gerekirken doğrudan gelir kaydedildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı” başlıklı 296’ncı maddesinde; bu hesabın, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirler ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait gelirler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Adı geçen Yönetmeliğin “Hesabın işleyişi” başlıklı 298’inci maddesinde ise peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabına, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmının bu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak, tahsil edilen tutarın tamamının 100 Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma

Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Söz konusu Yönetmeliğin “480 Gelecek yıllara ait gelirler hesabı” başlıklı 347’nci maddesinde; bu hesabın dönem içinde tahsil edilen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

“Hesabın işleyişi” başlıklı 349’uncu maddesinde ise; peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabına, gelecek aylarda tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin bu hesaba alacak, tahsil edilen tutarın tamamının 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabına ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan tahsil edilen tutarın tamamının 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Kurum cevabında bundan sonra yapılacak tahsilatlarda bulguya göre işlem yapılacağını ifade etse de 2022 yılı kayıtlarındaki ve mali tablolardaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Yukarıda açıklanan düzenlemeler çerçevesinde peşin tahsil edilen kira gelirlerinden içinde bulunulan aya ilişkin olanların 600 Gelirler Hesabına alınması, geriye kalan tutarların ilgisine göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı veya 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Nakit Teminatlar ve Emanetler Hesabında Bekletilen Tutarların Takibinin Yapılmaması

Yapılan denetimde, geçmiş yıllardan gelen ve iade edilmeyen nakit teminatlar ile emanetler hesabında bekletilen tutarlar için gerekli takibin yapılmadığı görülmüştür.

A) Nakit Olarak Alınan Teminatlar İçin Vade ve Zamanaşımı Kontrolünün Yapılmaması

Geçmiş yıllardan gelen ve 330 No.lu Hesapta izlenen nakit teminatlardan, ilgili işin sözleşmesi bittiği halde iade edilmeyenlerin olduğu görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun “Kesin teminat ve ek kesin teminatların geri verilmesi” başlıklı 13’üncü maddesinde; kesin ve ek kesin teminatların iadesine ilişkin hükümler yer almaktadır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Hesabın niteliği” başlıklı 256’ncı maddesinde; 330 No.lu Hesabın, mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen

depozito ve teminatlardan bir yıl içinde iade edilecek olanların izlenmesi için kullanılacağı, “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 257’nci maddesinde; 4735 sayılı Kanun’un 13’üncü maddesine göre mahsup işlemi yapılmasına gerek bulunmayan hâllerde; yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle ilgisine iade edilemeyen teminatların, sürenin bitiminde genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere merkezde merkez muhasebe birimleri, illerde defterdarlık muhasebe müdürlüğü, ilçelerde ise malmüdürlüğünün banka hesaplarına beş iş günü içerisinde aktarılacağı belirtilmiştir.

Yapılan denetimde, 2022 yılı sonu itibarıyla, 330.01 No.lu Hesapta izlenen ve 2010-2020 dönemine ait toplam 424.763,48 TL’lik teminat olduğu, bu teminatların 39.475,63 TL’sinin ise 330.01.01 No.lu Hesapta izlenen geçici teminatlar olduğu görülmüştür.

Kurum her ne kadar zaman zaman ihale yapan birimi teminatlar konusunda uyardığını ve gelen cevaba göre işlem yapıldığını belirtse de karşılıklı takibin düzenli yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; muhasebe birimince teminat sahiplerine yukarıda bahsedilen yazılı uyarının yapılması ve teminat konusu işlerle ilgili birimler itibarıyla takibinin sürekli hale getirilmesi gerekmektedir.

B) Emanetler Hesabında Sahiplerine İadesi Yapılmayan, Gelir Kaydedilmeyen veya Niteliği Belli Olmayan Tutarların Bulunması

2022 yılı sonu itibarıyla geçmiş yıllardan kalan ve 333 No.lu Hesapta bekletilen hak sahiplerine ödenmemiş tutarların bulunduğu, bunların bir kısmının ise mahiyetinin belli olmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Hesabın niteliği” başlıklı 262’nci maddesinde; emanetler hesabının, emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı, “Hesabın işleyişi” başlıklı 264’üncü maddesinde ise; emanet olarak nakden tahsil edilen tutarların bu hesaba alacak, 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç kaydedileceği; emanetler hesabında kayıtlı tutarlardan nakden yapılan ödeme ve göndermelerin bu hesaba borç, 100 Kasa Hesabı veya 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Muhasebat Genel Müdürlüğünün 16.08.2004 tarih ve B.07.0.MGM.0.45/470-02/015239 sayılı “Emanet Yabancı Kaynaklar, Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler ve Özel Tahakkuklar Hesaplarının Ayrıntı Kodları ve Zamanaşımı Süreleri” konulu Genelgesinde ise, emanet olarak tutulan değerlerin zamanaşımı sürelerini belirtmiş ve bunları 10 yıllık, 5 yıllık, 2 yıllık, 1 yıllık ve 6 aylık zamanaşımına tabi olanlar ile zamanaşımına tabi olmayan emanetler olmak üzere altı grupta toplamıştır.

Yapılan denetimde, 2022 yılı sonu itibarıyla 333 No.lu Hesapta izlenen 1.874.997,99 TL’nin 2014-2020 dönemine ait olduğu, bu emanetlerden 564.794,57 TL’nin 333.99 No.lu Hesapta izlenen diğer emanetler olduğu, 618.983,06 TL’nin 333.01.99 No.lu Hesapta izlenen kurumlara ait diğer emanetler olduğu ve 675.911,63 TL’nin ise 333.02.99 No.lu Hesapta izlenen kişilere ait diğer emanetler olduğu ayrıca niteliği belli olmayan tutarların da bulunduğu görülmüştür.

Kamu idaresince bulguda tespit edilen hususlara ilişkin bir kısım düzeltici işlemlerin yapıldığı belirtilmiştir, ancak kayıtların tamamında değerlendirme çalışmaları tamamlanmamıştır.

Sonuç olarak; 333 No.lu Hesaba kayıtlı tutarların hak sahiplerine zamanında ödenmesi, ilgili birimlerden gerekli bilgiler de temin edilerek yukarıda belirtilen zamanaşımı sürelerinin takibinin yapılması ve emanet kayıtlarının düzenli olarak tutulması gerekmektedir.

BULGU 3: Taşınmazlarda Cins Tashihiinin Yapılmaması

Üniversitedeki taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbirinden farklı olmasına rağmen cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının, mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak ifade edilmiştir.

Yönetmelik’in 10’uncu maddesine göre kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, fiili kullanım durumları esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Denetimlerde bina olarak kullanılan taşınmazların tapu kayıtlarında belirtilen

cinslerinin tarla veya arsa olduğu için birbirine uygun olmadığı görülmüştür.

Kurum cevabında her ne kadar parsellerin kamulaştırma işlemlerinin, ödenek yetersizliği ve söz konusu parsellerin hissedarları tarafından açılan davalar sebebiyle tamamlanamadığını bu nedenle cins tashihi işlemlerinin yapılamadığını belirtse de taşınmazların uzun yıllardır üniversite mülkiyetinde olduğu gözönüne alındığında, hisseli taşınmazlarda üniversiteye ait olmayan payların bu süre zarfında kamulaştırılması ve kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Sonuç olarak; cins tashihiinin yapılmaması Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekillerinin tam olarak anlaşılamaması sonucunu doğurmaktadır, bu nedenle cins tashihi işlemlerine başlanması uygun olacaktır.

BULGU 4: Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Pazarlık Usulü ile Kiraya Verilmesi

Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan kiraya verilenlerin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 51’inci maddesinin (g) bendine göre pazarlık usulüyle ihale edildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun “Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde; genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun’da yazılı hükümlere göre yürütüleceği,

“İhalelerde kapalı teklif usulünün esas olduğu” başlıklı 36’ncı maddesinde ise, bu Kanun’un 1’inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu, ancak 44’üncü maddede gösterilen işlerin belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45’inci maddede gösterilen işlerin açık teklif usulüyle, 51’inci maddede sayılan işlerin pazarlık, 52’nci maddede gösterilen işlerin de yarışma usulüyle yaptırılabilceği,

Hüküm altına alınmıştır.

Kanun’un “Pazarlık usulüyle yapılacak işler” başlıklı 51’inci maddesinin (g) bendinde hangi işlerin bu kapsamda ihale edilebileceği açıklanmış olup buna göre kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması,

trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisinin pazarlık usulüyle ihalesi mümkündür.

Madde hükmünde belirtildiği üzere taşınmazların kiralanması hususunda pazarlık usulünün uygulanabilmesi için şu iki şartın birlikte mevcudiyeti gerekmektedir;

1-Taşınmazın, Devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması,

2-İşin özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı ya da açık teklif yöntemlerinin kullanılamıyor olmasıdır.

Dolayısıyla 51'inci maddenin yöntemine göre pazarlık usulünün; Devlete ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan genel bütçeli kuruluşlara ait taşınmazlar, yani tapuda Maliye Hazinesi adına kayıtlı taşınmazlar dışında uygulanması mümkün değildir. Nitekim bu durum çeşitli yargı kararlarında da hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemelerde Üniversite mülkiyetindeki taşınmazlar üzerinde kantin, restoran, kafeterya, fotokopi odası olarak kullanılmak/işletilmek üzere gerçekleştirilen kiraya verme işlemlerinde kapalı veya açık teklif ihale yöntemi kullanılmadığı, söz konusu yerlerin pazarlık usulü yöntemiyle tek istekliden teklif alınmak suretiyle kiralandığı görülmüştür.

Kurum cevabında her ne kadar işin niteliği gereği hizmet verilen kitlenin hassasiyeti düşünülerek işletmede çalışacak kişilerin geçmiş deneyimlerinin de dikkate alınmak zorunda olduğu ve ayrıca işin aciliyeti ve önemi de göz önüne alınarak pazarlık usulünün seçildiğini belirtse de, bu hususların ihale dokümanı olan idari şartnameye konulmasının mümkün olduğu ve bu şartların ihalede rekabeti bozucu bir yönünün bulunmadığı değerlendirilmektedir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle; Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların kiralama işlemlerinin, 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendine göre ihale edilmesi mümkün olmayıp kapalı veya açık teklif ihale yönteminin kullanılması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**ERCIYES ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMESİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	17
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	20
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	20
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	20
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	21
6.	DENETİM BULGULARI.....	21

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Kadrolu Öğretim Elemanlarının Yasak Olmasına Rağmen Özel Muayenehane Açmaları veya Özel Sağlık Kuruluşlarında Çalışmaları
2. İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullanılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, 24.08.2000 tarih ve 24150 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile kurulmuştur.

Daha sonra çeşitli nedenlerle değiştirilen Yönetmelik'in en son 9.6.2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan ve halen yürürlükte bulunan Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'nin 9'uncu maddesi ile geçerliliği kalmamıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

“(1) İşletme çalışmaları sırasında eğitim ve öğretim ile bunlara katkıda bulunan uygulamayı ön planda tutmak ve Üniversitenin esas faaliyetlerini aksatmamak kaydıyla aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunur:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerin taleplerine yönelik bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama, seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak ve benzeri hizmetler yapmak.

b) Kamu ve özel sektöre, ulusal ve uluslararası kuruluşlara, gerçek ve tüzel kişilere ihtiyaç duydukları alanlarda, sınav ve belgelendirme hizmeti vermek.

c) Üniversitenin eğitim ve öğretim faaliyet alanları ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretmek.

ç) Klinik, poliklinik ve laboratuvarlarda yapılacak muayene, tetkik, tahlil, tedavi, üretim ve bakım ile ilgili faaliyetlerde bulunmak.

d) Açılmış olan her türlü sağlık hizmetleri ile ilgili yataklı ve yataksız sabit ve geçici kuruluşları işletmek.

e) Laboratuvar ve atölyelerde her çeşit cihaz, makine, alet-edevat, tesisat ve benzerlerinin üretim, bakım ve onarımını yapmak.

f) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek birimlerin faaliyet alanları ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretmek; önceden Rektörden izin almak şartıyla elde edilen ürünlerin

pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak.

g) Sanayi kuruluşlarınca üretilen çeşitli malların her türlü standartlara uygunluğu konusunda raporlar düzenlemek, analiz ve ölçümler yapmak, projeler hazırlamak veya uygulamak.

ğ) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını ve teknolojiye dönüşümünü sağlamak.

h) Danışmanlık, kontrol, muayene ve benzeri hizmetler vermek, analiz ve ölçümler yapmak.

ı) Faaliyet alanı ile ilgili her türlü yayım ve basım işlerini yapmak”

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 22 dir.

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünde; 1 işletme müdürü, 1 işletme müdür yardımcısı, 32 idari memur ve 9 sürekli işçi hizmet vermekte olup bunlardan 7’ sinin kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 saymanlık müdürü, 1 saymanlık müdür yardımcısı ve 13 memur görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile

belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Erciyes Üniversitesi'nin Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2022 yılında özel bütçeden tıbbi cihaz alımları için Rektörlük İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı sağlık bütçesinden 13.854.361,25 TL tutarında kaynak kullanılmıştır.

Başlangıç bütçesinde 990.000.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider bütçesi 1.207.264.700,00 TL'ye, gelir bütçesi 1.207.264.700,00 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2022 yılında 1.262.191.511,25 TL bütçe giderine karşılık 974.327.009,24 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2022 yılı gelir tablosuna göre 976.244.632,91 TL gelir elde edilmiş, 1.093.136.209,52 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 116.891.576,61 TL zarar ile tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kadrolu Öğretim Elemanlarının Yasak Olmasına Rağmen Özel Muayenehane Açmaları veya Özel Sağlık Kuruluşlarında Çalışmaları

Kadrosu Üniversitede bulunan öğretim elemanları tarafından, ilgili mevzuat hükümlerine ve yargı kararlarına aykırı olarak 18.01.2014 tarihinden sonra özel muayenehane açıldığı veya kurumsal sözleşme yapılmaksızın özel sağlık kuruluşlarında mesai sonrası faaliyette bulunulduğu tespit edilmiştir.

21.01.2010 tarih ve 5947 sayılı Üniversite ve Sağlık Personelinin Tam Gün Çalışmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 3'üncü maddesiyle 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Çalışma esasları" başlıklı 36'ncı maddesinde yapılan değişiklikle; tabip, diş tabibi ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan öğretim elemanları için kısmi süreli çalışma imkânı sona erdirilerek devamlı statüde çalışmaları esası benimsenmiş ve 2547 sayılı Kanun ile diğer kanunlarda belirlenen görevler ve telif hakları hariç olmak üzere, yükseköğretim kurumlarından başka yerlerde ücretli veya ücretsiz, resmi veya özel başka herhangi bir iş görmeleri, ek görev almaları, serbest meslek icra etmeleri, mesai saatleri dışında mesleki faaliyette bulunmaları yasaklanmıştır.

Anayasa Mahkemesinin 16.07.2010 tarihli ve E.2010/29, K.2010/90 sayılı kararıyla 5947 sayılı Kanun'da yer alan düzenlemelerin bir kısmı iptal edilmiş ve tam zamanlı olarak çalışan öğretim elemanlarının mesai saatleri dışında olmak kaydıyla, istedikleri takdirde, serbest meslek faaliyetinde bulunmaları veya özel kuruluşlarda çalışmaları mümkün olmuştur.

18.01.2014 tarih ve 28886 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6514 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 11'inci maddesiyle 2547 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesine eklenen yedinci fıkrada; tabip, diş tabibi ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan öğretim elemanlarının, kanunlarda belirtilen hâller dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 28'inci maddesi hükmüne tabi oldukları hüküm altına alınmıştır.

657 sayılı Kanun'un "Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı" başlıklı 28'inci maddesinde; memurların, mesleki faaliyette veya serbest meslek icrasında bulunmak üzere ofis, büro, muayenehane ve benzeri yerler açamayacakları; gerçek kişilere, özel hukuk tüzel kişilerine veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ait herhangi bir iş yerinde veya vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışamayacakları hükmü yer almaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 07.11.2014 tarih ve E.2014/61 ve K. 2014/166 kararıyla, 6514 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi ile 2547 sayılı Kanun'a eklenen geçici 64'üncü maddesi iptal edilmiştir. İptal edilen madde hükmünde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih olan 18.01.2014 tarihi itibarıyla mesai saatleri dışında serbest meslek faaliyetinde bulunmakta veya özel kuruluşlarda çalışmakta olan öğretim üyelerinin, üç ay içinde bu faaliyetlerini sona erdireceği; bu süre içinde sona erdirmeyen öğretim üyelerinin üniversiteyle ilişkilerinin kesileceği ifade edilmiştir. Ancak Mahkeme, 6514 sayılı Kanun ile 2547 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesine eklenen 7 ve 8'inci fıkraları ile 58'inci maddeye eklenen hükümlerin iptal istemini reddetmiştir. Dolayısıyla öğretim elemanları ancak kurumsal sözleşme yapılmak ve geliri üniversite döner sermayesi hesabına kaydedilmek şartıyla özel sağlık kurumlarında çalışabilmekte veya kadrolarının bulunduğu üniversite hastanelerinde mesai dışı özel muayene yapabilmektedirler.

Diğer yandan açılan bazı davalar sonucunda Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 07.07.2021 tarihinde 2021/11178 esas ve 2021/1410 karar sayısı ile Anayasa Mahkemesinin 2547 sayılı Kanun'un Geçici 64'üncü maddesinin iptal kararındaki gerekçelerini de dikkate alarak; Kanun'un 36'ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca öğretim elemanlarının, kanunlarda belirtilen hâller dışında, 657 sayılı Kanun'un 28'inci maddesine tabi oldukları ve bu kapsamda muayenehane açamayacaklarını, ancak Geçici 64'üncü maddenin yürürlüğe girdiği 18.01.2014 tarihi itibarıyla usulüne uygun olarak muayenehane işletmekte olan veya özel sağlık kuruluşunda çalışmak suretiyle serbest meslek faaliyetinde bulunan öğretim üyelerinin faaliyetlerine devam edebileceklerini karara bağlamıştır.

Yapılan denetimlerde, 6514 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra üniversite kadrolarında bulunan 6 öğretim elemanı tarafından özel muayenehane açıldığı ve halen faaliyetine devam ettiği, 12 öğretim elemanının kurumsal sözleşme yapılmaksızın özel sağlık kuruluşlarında çalıştığı görülmüştür.

Yürürlükte olan mevzuat hükümleri, Anayasa Mahkemesi ve Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu kararları birlikte değerlendirildiğinde; öğretim elemanlarının 18.01.2014 tarihinden sonra 2547 sayılı Kanun'daki haller ve şartlar dışında özel muayenehane açmaları ya da özel sağlık kuruluşlarında kurumsal sözleşme yapılmaksızın çalışmalarının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, söz konusu tarihten sonra özel muayenehane açan ya da özel sağlık kuruluşunda çalışan personele gerekli bildirimler yapılarak, öğretim üyelerine tebliğ edildiği ve mevzuat çerçevesinde gereken yasal prosedürün

takip edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İdarenin yürürlükteki mevzuat hükümleri, Anayasa Mahkemesi Kararları ile konuyu açıklığa kavuşturan Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Kararına istinaden söz konusu tarihten sonra özel muayenehane açan ya da özel sağlık kuruluşunda çalışan personeline gerekli bildirimleri yaparak işlem tesis etmesi gerekmektedir.

BULGU 2: İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullandırılmaması

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesinde çalıştırılan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin mevzuatta öngörülen şekilde kullandırılmadığı tespit edilmiştir.

4857 Sayılı İş Kanunu'nun "Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri" başlıklı 53'üncü maddesinde; işyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; "Yıllık ücretli iznin uygulanması" başlıklı 56'ncı maddesinde; yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, "Sözleşmenin sona ermesinde izin ücreti" başlıklı 59'uncu maddesinde; iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un "İzinlere ilişkin düzenlemeler" başlıklı 60'ıncı maddesinde; yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şeklinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiş, 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanun'a uygun olarak yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde; yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya izin ücretini 57'nci maddenin üç ve dördüncü fıkralarında belirtilen usule aykırı olarak ödeyen veya eksik ödeyen veya 59'uncu maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren

vekiline bu durumda olan her işçi için kanunda belirtilen tutarda idari para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, işçilerin yıllık ücretli izin hakkından feragat edemeyeceği ve iş akdinin sona ermesi durumunda kullanılmayan izinlerin son ücret üzerinden ödeneceği ifade edildiğinden bu durum işverenler açısından da ciddi gider artışlarına sebep olmaktadır. Dolayısıyla işçi ve işverenin korunması amacıyla Anayasal bir hak olan yıllık ücretli iznin mevzuata uygun olarak süresinde kullandırılması gerekmektedir.

Ancak yapılan denetimde; Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesinde çalıştırılan 1.186 adet işçinin, 2018-2022 yıllarına ait sırasıyla 12.236, 13.666, 19.632, 21.225 ve 21.404 günlük kullanılmayan izinlerinin olduğu, ayrıca 150 gün ve üzeri kullanılmamış izni olan işçilerin bulunduğu görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bundan sonra titizlikle izinlerin kullandırılmasının sağlanacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, uzun yıllar kullanılmaması sebebiyle iş akdinin sona erdiği tarihte ekonomik bir hakka dönüşmesine sebep olunmadan mevzuatta belirtildiği şekilde kullandırılması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>